

Verslag workshop: solidariteit

Richtsnoer 1:

De sportfederatie levert inspanningen door middel van een gedragscode of een ander instrument zodat ouders, supporters, trainers, begeleiders, (bestuurs)leden en/of andere betrokkenen zich solidair en respectvol opstellen, tegenover de eigen club, de tegenstander, anderen (zoals de scheidsrechter), de reglementen en de omgeving (zoals de natuur en de infrastructuur).

Richtsnoer 2:

De sportfederatie levert inspanningen om de solidariteit en/of het saamenhorigheidsgevoel in de club en tussen de sportclubs te bevorderen.

Onder leiding van:

Professor Dr. Bart Vanreusel

Verslaggever:

Niels Ballegeer (stagestudent ICES vzw)

Solidariteit: richtsnoer 1 en richtsnoer 2, deel 1

Eigen ervaring met solidariteit in de sport

Alle deelnemers van de workshop kregen de opdracht een moment van solidariteit in de sport te bedenken waar ze getuige van waren. Iedereen kreeg de kans om zijn voorbeeld mee te delen aan de groep.

Kenneth Debolle – Vlaamse wielrijdersbond

Zijn solidariteitsmoment kwam uit zijn verleden als voetballer. Tijdens een bepaalde wedstrijd had de uitploeg maar negen spelers in plaats van elf. De thuisploeg had vijftien spelers mee naar de wedstrijd. Omdat de thuisploeg een wedstrijd op een eerlijke manier wou afwerken, besloot ze twee spelers af te staan aan de ploeg met negen spelertjes. Op die manier kon de wedstrijd op een normale manier doorgaan. Het ene team was solidair met het andere team.

Maarten Quintelier – Koninklijke Vlaamse Voetbalbond

De minivoetbalploeg waar Maarten voor speelt had voor een bepaalde match maar drie spelers ter beschikking om een competitiewedstrijd af te werken. Ternauwernood hebben twee andere spelers een afspraak afgezegd zodat ze toch met een volledig team konden aantreden. Hadden de twee spelers dit niet gedaan, ging de ploeg verliezen met forfaitcijfers. De twee spelers waren solidair met de ploeg.

Yves Debrulle - Natuurvriendensportfederatie

Tijdens een bergtocht had er een persoon te kampen met een overbelaste knie. De bagage van de geblesseerde werd verdeeld over de andere wandelaars zodat ze toch samen de finish konden halen.

An De Ceuster – Vlaamse Wandel- & Omnisportfederatie

Tijdens een wandeltocht waar een wandelclub vertegenwoordigd was, werd er iemand onwel van de club. De ganse groep is bij die persoon gebleven om die persoon bij te staan. Op die manier heeft iedereen het bezoek aan de naoorlogse monumenten gemist. De groep was solidair met een groepslid.

Anneleen Devlaminck – Vlaamse Schietsportkoepel

Speelt basketbal in een ploeg die dit seizoen alle wedstrijden verloren heeft in de competitie. De ploeg hangt nog altijd volledig aan elkaar hangt en staat nog altijd voor 100% achter de coach, ondanks de slechte resultaten. Een heerst een heel goeie sfeer en er zijn geen conflicten. Hier is er sprake van solidariteit tussen de verschillende spelers in een team.

Nicolas De Brabander – Vlaamse Liga van Bedrijfssportbonden

Organiseert onder meer minivoetbalcompetities voor bedrijven. Het is zeer moeilijk om in de bedrijfssportwereld een gepast uur te vinden om een wedstrijd af te werken. Je hebt namelijk te maken met mensen die verschillende werktijden hebben. Gelukkig zijn de bedrijfsploegen solidair en houden ze rekening met elkaar. Regelmatig worden wedstrijden verplaatst zodat elk bedrijf aanwezig zijn om te sporten.

Linde Panis – Vlaamse Handbalvereniging

Speelde dit seizoen bij een handbalploeg met titelambities. De resultaten vielen echter tegen dit seizoen. Het bestuur wilde trainer ontslaan, maar daar wilde de ploeg niets van weten. De spelers waren solidair met de trainer.

Jo van Grunderbeeck – Koninklijke Belgische Liefhebbersvoetbalbond

Als voetballer op een relatief hoog niveau heeft hij zijn kruisband van de knie gescheurd. Op die manier viel hij als het ware buiten de groep. Niet veel later scheurde een ploeggenoot zijn achillespees. Beide spelers moeten revalideren en besluiten dit samen te doen. Ze steunen elkaar in deze moeilijke periode. Tussen de twee geblesseerde spelers komt er een vorm van solidariteit doordat ze samen revalideren.

Lies Vlaminck – Vlaamse Liga Paardensport

Twee clubs namen tezamen het initiatief om een wedstrijd te organiseren tussen beide clubs, een interclub als het ware. Het was een mooi moment om te zien hoe twee rivaliserende clubs met elkaar omgingen. Vanuit de federatie worden geen wedstrijden tussen clubs georganiseerd en dus was het een merkwaardig initiatief.

Martine Verheyen – FROS Amateursportfederatie

Tijdens de opleiding Lichamelijke Opvoeding werd een soort oriëntatietocht gehouden. De grote groep werd onderverdeeld in vier kleinere groepen. Twee van die vier groepen besloot om samen de meet te halen zonder groepsleden achter te laten.

Bram Van de Velde – de Fitnessorganisatie

Het is ondertussen traditie geworden dat hij met een aantal vrienden de Ronde van Vlaanderen voor wielertoeristen rijdt. Ze beginnen altijd samen aan de tocht, om dan op eigen tempo voort te rijden. Op de voorlaatste kasseistrook rijdt Bram lek zonder iemand van zijn vrienden in de buurt. Uiteindelijk werd hij door een wildvreemde geholpen. Deze man biedt Bram zijn laatste binnenband aan en help het wiel herstellen. Op deze manier heeft Bram uiteindelijk toch de finish kunnen halen.

Liesbet Burvenich – Vlaamse Roeiliga

Turnde vroeger in een turnclub. Die club had één grote concurrent waar ze iedere wedstrijd mee streed voor de overwinning. De leden van beide clubs praatten nooit tegen elkaar en keken elkaar ook niet zo vriendelijk aan. Tot op een bepaald moment wanneer beide clubs samen moesten turnen op een internationale wedstrijd. Ze behaalden samen als vroegere concurrenten een mooi resultaat op die wedstrijd.

Alain Verheyden – Gezinsportfederatie

Tijdens zijn legerdienst kreeg zijn kamer de opdracht om 15km te lopen met een rugzak met veel gewichten. Als groep moesten ze binnen een bepaalde tijd binnen zijn. Toen de zwakkere soldaten vermoeid werden, besloten de sterkere soldaten om gewicht van hen over te nemen. Zodat ze samen en op hetzelfde tempo de finish haalden.

Leen Dom – Vlaamse Judofederatie

Leen had een gebrek aan zelfvertrouwen tijdens de voorbereiding voor een Internationaal toernooi. De club waar Leen bij traint heeft dan alle leden naast elkaar gezet op een rij. Leen mocht dan alle judokas op de rug gooien. Dit bracht het zelfvertrouwen bij haar terug en het leverde haar zelf een medaille op tijdens dat toernooi.

Solidariteit: richtsnoer 1 en richtsnoer 2, deel 2

Knelpunten die verschillende federaties hebben op vlak van solidariteit

In het tweede deel van workshop kreeg elke federatie de opdracht om een aantal knelpunten waarmee de federatie te kampen krijgt op vlak van solidariteit op te noemen.

Alain Verheyden – Gezinssportfederatie

Alain haalde een aantal knelpunten aan uit de basketbalsport. Het gebeurt vaak dat ouders enkel hun eigen kinderen aanmoedigen. Vaak hebben ouders ook kritiek op de coach omdat hun kind te weinig speelminuten krijgt. Er is ook te weinig overleg tussen het bestuur en de ouders, waardoor die niet ingelicht zijn over bepaalde zaken. Sporters hebben ook veel kritiek op scheidsrechters. Sommige spelers hebben absoluut geen respect voor de sportinfrastructuur. Tussen de spelers in een bepaalde ploeg kunnen er ook knelpunten zijn. Spelers met minder technische bagage krijgen soms doelbewust minder de bal aangespeeld omdat ze minder goed zijn.

Leen Dom – Vlaamse Judofederatie

Ook in judo zijn er een aantal zaken die aan de kaak gesteld kunnen worden. Het valt op dat ouders hun kind overbeschermen. Daarnaast is er ook nog het probleem ten opzichte van scheidsrechters. Zij worden zowel door supporters, coaches als begeleiders vaak uitgescholden en dergelijke.

Liesbet Burvenich - Vlaamse Roeiliga

In de roeisport is er een mentaliteitswijziging nodig. De mentaliteit van de meeste clubs is 'eigen club eerst'. Clubs doen vaak moeilijk als ze een gemeenschappelijk doel moeten 'voeden'. Clubs willen vaak geen roeiers afstaan aan de Nationale Ploeg.

Lies Vlamynck – Vlaamse Liga Paardensport

Er is geen solidariteit tussen kleine en grote clubs. Paarden ter beschikking stellen aan andere clubs gaat wel tot op een bepaald niveau. Op topsportniveau is dit alleszins onmogelijk. Momenteel weten mensen vaak niet hoe reageren als ze een paard met ruiters tegenkomen. De Vlaamse Liga Paardensport wil campagne voeren om mensen in te lichten hoe te reageren wanneer men een paard tegenkomt. Het is ook moeilijk om genoeg officials te vinden die een wedstrijd kunnen volgen. Daardoor zitten de officials in een machtspositie. Officials onderling zijn solidair en eisen allemaal meer geld en betere voorwaarden. Dit probleem moet ook aangepakt worden.

Martine Verheyen - FROS Amateursportfederatie

Deze federatie ondervindt het meeste problemen wat betreft de sportinfrastructuur. Clubs die de sportinfrastructuur gebruiken zijn vaak niet solidair met elkaar. Ze willen zich niet aanpassen aan de anderen en zorgen regelmatig voor overlast.

Linde Panis – Vlaamse Handbalvereniging

Net als in de paardensport is er geen solidariteit tussen grote en kleine clubs. Grote clubs halen spelers bij de kleinere clubs halen en zorgen ervoor dat de kleinere clubs met een spelerstekort kampen. Tussen de verschillende regio's in België is er ook geen solidariteit. In de ene provincie heeft men te weinig ploegen, in de andere teveel. Weinig ploegen zijn bereid om in een andere regio te spelen.

Jo van Grunderbeeck – Koninklijke Belgische Liefhebbersvoetbalbond

Hier is er ook een gebrek aan respect voor scheidsrechters. Zowel spelers, toeschouwers en trainers tonen niet genoeg respect voor de scheidsrechter. De clubs onderling zijn ook niet solidair naar elkaar toe. Hier heeft men ook hetzelfde probleem als bij de Vlaamse Liga Paardensport. Er zijn te weinig scheidsrechters, waardoor deze groep een machtspositie bekomt. De groep scheidsrechters is solidair met elkaar en probeert betere voorwaarden te krijgen.

Carolien Neirinckx – Vlaamse Kunstschaatsenbond

In de schaatsport is het grootste knelpunt er geen groepsgevoel is bij de sporters. Men traint meestal individueel, wat de solidariteit tussen de verschillende sporters ondermijnt. Er is ook veel rivaliteit tussen de schaatsers en de trainers onderling.

Nicolas De Brabander – Vlaamse Liga van Bedrijfssportbonden

Hier is een goede regeling vinden voor het spelen van wedstrijden de grootste moeilijkheid. Spelers tonen ook hier vaak weinig respect voor de scheidsrechters.

Anneleen Devlaminck – Vlaamse Schietsportkoepel

In de schietsport is er vaak een tekort aan solidariteit tussen clubs en de samenleving. Vaak klagen de buurtbewoners over lawaaioverlast. De strenge continu veranderende wapenwetgeving is vaak verwarrend voor de schutters. De clubs hebben de taak om hun leden beter in te lichten.

Yves Debrulle – Natuurvriendensportfederatie

Een natuursportfederatie moet een natuurvergunning aanvragen om aan sport te mogen doen. De leden worden ook gesensibiliseerd om de natuur proper te houden.

Kenneth Debolle – Vlaamse Wielrijdersbond

Vooraf de wetgeving vormt hier een groot knelpunt. Wanneer mag men met een groep op het fietspad rijden? Vanaf wanneer spreekt men over een individu en niet meer over een groep? Soms is de wetgeving te ingewikkeld. Tussen verschillende clubs is er ook rivaliteit doordat het aantal deelnemers per club die aan een wedstrijd mag deelnemen beperkt is. Rivaliteit tussen verschillende wedstrijden is er ook. De organisatie gooit vaak bevoorradingsmateriaal weg in plaats van het door te geven.

Maarten Quintelier – Koninklijke Vlaamse Voetbalbond

Zoals ook vaak het geval is bij onder voetbalfederaties, is er weinig solidariteit tussen spelers en tegenstanders. Ook de scheidsrechters moeten het vaak ontgelden. Diezelfde scheidsrechters zijn niet altijd de zondebok. Het gebeurt dat scheidsrechters vooroordelen hebben ten opzichte van bepaalde spelers.

Algemene besluiten

- Er is een groot probleem rond de scheidsrechters. Zowel spelers als supporters zorgen vaak voor problemen ten opzichte van scheidsrechters.
- Scheidsrechters hebben in sommige sporten een machtspositie gecreëerd waardoor ze hogere eisen stellen.
- Het medegebruik van een bepaalde ruimte zoals de natuur, een sporthal of een sportveld verloopt niet altijd zonder problemen. Sporters zien elkaar als concurrenten.

Oplossingen voor de knelpunten

Uit de knelpunten die naar voor zijn gekomen na de vorige vragenronde, hebben de federaties een oplossing bedacht. Deze oplossingen komen hier onder aan bod.

Kenneth Debolle – Vlaamse Wielrijdersbond

Er is weinig solidariteit tussen de wielrenners en de automobilisten. Op dit te verbeteren wil de bond een gedragscode opstellen, een opleiding voor clubkapitein aanbieden, de begeleiders bijscholen in verband met verkeersveiligheid. Ze willen ook een affichecampagne starten om het imago van de wielertoerist te verbeteren en eventueel een bijhorende mediacampagne starten.

Maarten Quintelier – Koninklijke Vlaamse Voetbalbond

KVV heeft al een ethisch charter opgesteld. De supporters en sporters blijken nog altijd het moeilijkst te sensibiliseren. Het gedrag tijdens een wedstrijd van ouders ten opzichte van hun kinderen en tegenover elkaar aan de kaak stellen. De KVV zal ook samenwerken met Radio Nostalgie om het gedrag van ouders ten opzichte van hun kinderen aan de kaak te stellen. De clubs die ethisch werken, wil men financieel belonen. De KVV stelt ook jaarlijks een fairplayklassement op waarbij de scheidsrechters de clubs een bepaalde score geven.

Lies Vlaminck – Vlaamse Liga Paardensport

De Liga heeft het idee om een grote scheurkalender te maken dat elke maand een ethisch thema in de spotlight plaatst. Ze willen ook een platform opstellen waar clubs ideeën kwijt kunnen en opdoen. Ze willen ook Belgische topruiters inschakelen voor de campagnes. Het doel is iets origineler te maken dan een gedragscode.

Jo van Grunderbeeck – Koninklijke Belgische Liefhebbersvoetbalbond

Bij de Liefhebbersvoetbalbond stelt men ook een fairplayklassement op. Het verschil met de KVV is dat niet de scheidsrechter, maar de tegenstander de quotatie aan de andere ploeg geeft. Dit met de bedoeling om de solidariteit tussen de verschillende clubs vergroten. Op de website zal men binnenkort een zelfevaluatie test plaatsen om te kijken hoe solidair men is ten opzichte van anderen. Het grote doel is om mensen gewoon bewust te maken van ethiek!

Yves Debrulle – Natuurvriendensportfederatie

Met behulp van affiches en folders wil men natuursporters sensibiliseren om zich goed te gedragen tijdens de wandeling.

An De Ceuster – Vlaamse Wandel- & Omnisportfederatie

De grootst vertegenwoordigde doelgroep zijn oudere mensen. Zij willen geen gedragsregels, ze willen niet nog eens bepamperd worden. In het tijdschrift van de federatie 'De Wandelvogel' wordt een cartoon geplaatst omtrent ethiek.

Carolien Neirinckx – Vlaamse Kunstschaatsenbond

Er gebeurt nog veel te weinig op vlak van ethiek voor recreanten. De Bond moet vooral in de jeugdsport starten met het sensibiliseren.

Anneleen Devlaminck – Vlaamse Schietsportkoepel

Wil vooral de samenwerking tussen de clubs onderling bevorderen. Er is vaak een tekort aan schietstanden, maar clubs willen hun schietstanden niet afstaan aan andere clubs.

Linde Panis – Vlaamse Handbalvereniging

De Handbalvereniging wil een gedragscode opstellen die als kapstok dient voor verdere initiatieven. Men wil jongeren ook scheidsrechter laten zijn bij de jeugd. Op die manier zullen jongeren sneller respect hebben voor scheidsrechters tijdens hun wedstrijden. Ze moeten hierin wel begeleid worden, want de supporters zorgen vaak ook voor last tijdens wedstrijden van de jeugd.

Martine Verheyen - FROS Amateursportfederatie

FROS heeft een code of conduct opgesteld voor al haar clubs. Recent lieten ze de code of conduct evalueren door hun clubs, maar er was weinig interactie. Men speelt hier met het idee om een zaalvoetbalproject op te starten waarbij een solidariteitstrofee uitgereikt zal worden. De competitie zal gericht zijn op recreatieve sportbeoefening. Via deze competitie wil men de sportbeoefenaars met ethiek in contact brengen.

Liesbet Burvenich - Vlaamse Roeiliga

De Vlaamse Roeiliga wil het clangevoel tussen de clubs aanpakken en er voor zorgen dat clubs zich solidair opstellen met elkaar. Clubs moeten worden overtuigd om roeiers af te staan voor een hoger doel (vb: voor de Nationale ploeg van dubbel vier moet men de beste roeiers hebben uit vaak verschillende clubs, hierdoor moeten clubs hun roeiers afstaan, wat ze vaak niet willen). Verder wil de Roeiliga door kleine bewustmakingen hun roeiers en clubs bewust maken van ethiek in de sport.

Alain Verheyden – Gezinssportfederatie

De gezinssportfederatie wil meet & greets organiseren waar clubs onderling wedstrijden spelen tegen elkaar. Tijdens die meet & greets zal voldoende aandacht besteed worden aan solidariteit. Het resultaat van deze wedstrijden zal van ondergeschikt belang zijn.

Leen Dom – Vlaamse Judofederatie

De Vlaamse Judofederatie wil vooral het probleem met de scheidsrechters aanpakken. Recentelijk hebben ze al een gedragscode gelanceerd. Dit had echter te weinig effect en te weinig resultaat. Daarom willen ze ook een bijscholing organiseren voor coaches over hoe ze moeten gedragen op de wedstrijden. De Judofederatie vraagt zich af of coaches daar zullen op af komen. Omdat men bepaalde twijfels heeft daaromtrent, willen ze de bijscholing samen organiseren met een jongerendag, zodat de coaches sowieso aanwezig zijn. De Vlaamse Judofederatie wil alle actoren samenbrengen zodat ze in contact komen met elkaar zodat het respect groeit.

Conclusie

- **Positieve initiatieven op vlak van ethiek komen niet voldoende in de spotlight te staan. De media kan een grote rol spelen in het verspreiden van de ethische boodschap**
- **Als federatie moet je al je leden bewust maken dat er nood is aan ethiek in de sport**
- **Maak ethiek concreet. Onderneem stappen om leden te ervaringsgewijs kennis te laten maken met ethiek**
- **Werk kleine en beheersbare ideetjes uit om het ethisch bewustzijn van je leden te vergroten**
- **Reflecteer regelmatig over ethiek binnen je eigen federatie**